

C-793/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. október 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesverwaltungsgericht (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. szeptember 25.

Felperes és ellenérdekű fél:

SpaceNet AG

Alperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Bundesrepublik Deutschland

Az alapeljárás tárgya

Kereset annak megállapítása iránt, hogy a SpaceNet nem köteles megőrizni azon ügyfeleinek a TKG 113b. §-ának (3) bekezdésében felsorolt hírközlési forgalmi adatait, akik részére internet-hozzáférést biztosít.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog, különösen a 2002/58 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének, valamint a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet értelmezése; EUMSZ 267. cikk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a 2002/58/EK irányelv 15. cikkét egyrészt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével, másrészt az Európai Unió Alapjogi Chartájának 6. cikkével és az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely arra kötelezi a nyilvánosan

elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások szolgáltatóit, hogy e szolgáltatások végfelhasználóinak forgalmi és helymeghatározó adatait megőrizték, ha

- e kötelezettség fennállásához nem szükséges helyi, időbeli vagy térbeli szempontból valamilyen konkrét indok,
- nyilvánosan elérhető távbeszélő-szolgáltatások nyújtása esetén – rövid szöveges, multimédia- vagy hasonló üzenetek továbbítását, valamint a nem fogadott és sikertelen hívásokat is ideértve – a megőrzésre vonatkozó kötelezettség tárgyát az alábbi adatok képezik:
 - a hívó telefonszáma és a hívott szám vagy a hívó és a hívott fél más azonosítója, valamint átirányítás esetén minden további fél telefonszáma vagy más azonosítója,
 - a közlés kezdetének és befejezésének napja és pontos időpontja, illetve – rövid szöveges, multimédia- vagy hasonló üzenet továbbítása esetén – az üzenet küldésének és fogadásának időpontja az időzóna megadásával,
 - az igénybe vett szolgáltatással kapcsolatos adatok, ha a távbeszélő-szolgáltatás keretében különböző szolgáltatások vehetők igénybe,
 - mobil távbeszélő-szolgáltatások esetében továbbá
 - a hívó és a hívott fél nemzetközi mobil-előfizetői azonosítója,
 - a hívó és a hívott végberendezés nemzetközi azonosítója,
 - előre fizetett szolgáltatás esetében a szolgáltatás első igénybevételének napja és pontos időpontja az időzóna megadásával,
 - azon cellák azonosítói, amelyeket a hívó és a hívott fél a közlés kezdetekor igénybe vett,
 - internetes távbeszélő-szolgáltatások esetében emellett a hívó és a hívott fél internetprotokoll-címe és a személyre szóló felhasználói azonosítók,
- nyilvánosan elérhető internethozzáférési-szolgáltatások nyújtása esetén a megőrzésre vonatkozó kötelezettség tárgyát az alábbi adatok képezik:
 - az internethasználat céljából az előfizetőhöz rendelt internetprotokoll-cím,

- azon csatlakozás egyedi azonosítója, amelyen keresztül az internethasználat megvalósul, valamint a személyre szóló felhasználói azonosító,
- a személyre szóló internetprotokoll-címen megvalósult internethasználat kezdetének és befejezésének napja és pontos időpontja az időzóna megadásával,
- mobil használat esetén az internetkapcsolat létesítésekor igénybe vett cella azonosítója,
- nem őrizhetők meg az alábbi adatok:
 - a közlés tartalma,
 - a megtekintett weboldalakra vonatkozó adatok,
 - az elektronikuslevelezési-szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok,
 - a szociális és egyházi területen működő személyek, hatóságok és szervezetek bizonyos csatlakozásaihoz vagy csatlakozásaitól küldött közlésekkel kapcsolatos adatok,
- a helymeghatározó adatok – vagyis az igénybe vett cella azonosítója – megőrzésének időtartama négy hét, az egyéb adatok esetében pedig tíz hét,
- biztosított a megőrzött adatoknak a visszaélés veszélyével, valamint az ezen adatokhoz való jogellenes hozzáféréssel szembeni hatékony védelme, és
- a megőrzött adatok kizárólag különösen súlyos bűncselekmények üldözéséhez és az egyének testi épséget, életét vagy szabadságát, illetve az ország vagy valamely tartomány létét fenyegető konkrét veszély elhárításához használhatók fel, az internethasználat céljából az előfizetőhöz rendelt internetprotokoll-cím kivételével, amely felhasználható bármely bűncselekmény üldözéséhez, a közbiztonságot és közrendet fenyegető veszély elhárítását, valamint a hírszerző szolgálatok feladatainak teljesítését szolgáló, előfizetői adatokkal kapcsolatos adatszolgáltatás keretében?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta), 6., 7., 8., 11. és 52. cikk

Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ), 4., 6. cikk

A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet

védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv”) (a továbbiakban: 2002/58 irányelv), 5., 6., 8., 9. cikk, különösen a 15. cikk; (11) preambulumbekkezdés

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Telekommunikationsgesetz (hírközlési törvény, a továbbiakban: TKG), a 113a. § (1) bekezdésének első mondata („Kötelezettek”), 113b. § („A forgalmi adatok megőrzésével kapcsolatos kötelezettségek”), 113c. § („Az adatok felhasználása”), 113d. § („Az adatok biztonságának biztosítása”), 113e. § ([a megőrzött adatokhoz való hozzáférésekkel kapcsolatban a kötelezettek által végzett] „[a]datnaplózás”), 113f. § ([a műszaki és egyéb intézkedésekkel kapcsolatos] „[k]övetelménykatalógus”), a 99. § (2) bekezdése („Részletes híváslista”, a részletes híváslistán nem feltüntethető hívószámok)

Strafprozessordnung (a büntetőeljárásról szóló törvény, a továbbiakban: StPO), a 100g. § (2) bekezdése (a TKG 113b. §-a szerinti „[...] forgalmi adatok gyűjtése”)

A Bíróság hivatkozott ítélezési gyakorlata

Az Európai Unió Bíróságának 2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítélete, C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970 (a továbbiakban: Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet)

2014. április 8-i Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet, C-293/12 és C-594/12, EU:C:2014:238 (a továbbiakban: Digital Rights Ireland és társai ítélet)

2017. július 26-i 1/15 vélemény, EU:C:2017:592

Továbbá: 2019. július 29-i Funke Medien ítélet (C-469/17, EU:C:2019:623); 1978. március 9-i Simmenthal ítélet (106/77, EU:C:1978:49); 2005. május 3-i Berlusconi és társai ítélet (C-387/02, C-391/02 és C-403/02, EU:C:2005:270); 2010. június 22-i Melki és Abdeli ítélet (C-188/10 és C-189/10, EU:C:2010:363); 2014. szeptember 18-i Vueling Airlines ítélet (C-487/12, EU:C:2014:2232).

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes SpaceNet AG (a továbbiakban: felperes vagy SpaceNet), nyilvánosan elérhető internethozzáférési-szolgáltatásokat nyújt. A SpaceNet azt a 2015. december 10-i törvénnyel módosított TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-ának (1) bekezdése által rá rótt kötelezettséget kifogásolja, hogy 2017. július 1-jétől meg kell őriznie ügyfelei hírközlési forgalmi adatait.
- 2 Első fokon a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság, Németország) megállapította, hogy a SpaceNet nem köteles megőrizni azon ügyfeleinek a TKG

113b. §-ának (3) bekezdésében felsorolt hírközlési forgalmi adatait, akik részére internet-hozzáférést biztosít. Az alperes, a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság, a továbbiakban: alperes) felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő közvetlenül a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) ítéletével szemben.

- 3 A felülvizsgálati kérelemnek csak akkor adható hely, ha a TKG említett rendelkezéseiben a nyilvánosan elérhető hírközlési szolgáltatások szolgáltatói (a továbbiakban: hírközlési szolgáltatók) számára előírt, a hírközlési forgalmi adatok megőrzésére vonatkozó kötelezettség nem ütközik az uniós jogba.
- 4 A hírközlési szolgáltatók e kötelezettségét, amely alapján korlátozott ideig meg kell őrizni bizonyos forgalmi adatokat, a 2015. december 10-i Gesetz zur Einführung einer Speicherpflicht und einer Höchstspeicherfrist für Verkehrsdaten (a forgalmi adatok megőrzésére vonatkozó kötelezettség bevezetéséről és a forgalmi adatok megőrzése maximális időtartamának meghatározásáról szóló törvény, a továbbiakban: 2015. december 10-i törvény) újrászabályozta.
- 5 Az újrászabályozásra azért volt szükség, mert a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság, Németország) egyik 2010. évi ítélete az alapvető jogok megsértése miatt megsemmisítette az adatok megőrzését szabályozó korábbi rendelkezéseket, a Digital Rights Ireland és társai ítélettel pedig 2014-ben érvénytelennek nyilvánították a 2006/24 irányelvet, amelynek átültetése céljából az említett korábbi rendelkezéseket elfogadták. A 2015. december 10-i törvény célja, hogy kitöltse a bűnüldözéssel és veszélyelhárítással kapcsolatos hézagokat, és egyúttal figyelembe vegye az említett ítéletekből eredő alkotmány- és európai jogi követelményeket.
- 6 Azon kérdés megválaszolásához, hogy az uniós jogba ütközik-e a TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-ának (1) bekezdésében előírt megőrzési kötelezettség, a 2002/58 irányelv Bíróság általi értelmezésére, különösen pedig annak tisztázására van szükség, hogy miként kell értelmezni a Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletet.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 7 A TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-a (1) bekezdésének első mondatában szabályozott, a hírközlési forgalmi adatok megőrzésére vonatkozó kötelezettség korlátozza a 2002/58 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése, 6. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (1) bekezdése szerinti jogokat.
- 8 E kötelezettség beavatkozást jelent az elektronikus közléseknek az irányelv 5. cikke (1) bekezdésének első mondata által védett titkosságába, és ellentétes azzal az elvvel, hogy az elektronikus közlésekre vonatkozó forgalmi adatok a felhasználókon kívüli személyek által főszabály szerint nem tárolhatók az érintett felhasználó hozzájárulása nélkül.

- 9 Az említett kötelezettség nem felel meg továbbá annak az irányelv 6. cikkében szabályozott követelménynek, hogy a forgalmi adatok csak a szolgáltatásokkal összefüggő előfizetői számlázás, a szolgáltatások értékesítése és értéknövelt szolgáltatások nyújtása céljából, a szükséges mértékig és ideig kezelhetők és tárolhatók.
- 10 A 2002/58 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint amennyiben nyilvános hírközlő hálózatok vagy nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások felhasználóival vagy előfizetőivel kapcsolatos, forgalmi adatokon kívüli helymeghatározó adatok kezelésére kerülhet sor, az ilyen adatok kizárólag akkor kezelhetők, ha anonimmé tették azokat, vagy a felhasználók, illetve előfizetők ehhez hozzájárultak, és csak olyan mértékben és időtartamig, amely az értéknövelt szolgáltatás nyújtásához szükséges. E követelménytől is eltér a törvényi szabályozás, amennyiben a TKG 113b. §-ának (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 113b. §-a (1) bekezdésének 2. pontja szerint az ott említett helymeghatározó adatokat is meg kell őrizni.
- 11 A 2002/58/EK irányelv 5. cikkének (1) bekezdése, 6. cikkének (1) bekezdése és 9. cikkének (1) bekezdése szerinti jogok korlátozása csak akkor igazolható, ha a TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-a (1) bekezdésének első mondata szerinti szabályozás a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére alapozható.
- 12 Ez utóbbi rendelkezés értelmében a tagállamok jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el a 2002/58 irányelv 5. és 6. cikkében, 8. cikkének (1), (2), (3) és (4) bekezdésében, valamint 9. cikkében előírt jogok és kötelezettségek hatályának korlátozására vonatkozóan, ha az ilyen jellegű korlátozás – a 95/46 irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint – egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében. E célból a tagállamok többek között jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el az adatoknak az e bekezdésben megállapított indokok alapján korlátozott ideig történő megőrzésére vonatkozóan. Az e bekezdésben említett valamennyi intézkedésnek összhangban kell lennie a közösségi jog általános elveivel, beleértve az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 6. cikkének (1) és (2) bekezdésében említetteket.
- 13 A Bíróság által a Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletben, különösen ezen ítélet 82. és azt követő, valamint 108. és azt követő pontjaiban kifejtettek szerint a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése szerinti, adatmegőrzésre vonatkozó nemzeti szabályozás megfelelő indok fennállása esetén megengedett. Ez azt jelenti, hogy a szabályozás hatálya csak olyan személyekre terjed ki, akik esetében súlyos bűncselekményekben való részvételre utaló jelek állnak fenn, hogy a szabályozás hatálya az indok szempontjából releváns régióra, időszakra és

hírközlési eszközökre korlátozódik, és a szabályozás hatálya alá csak a konkrét bűncselekmények felderítéséhez elengedhetetlen adatok tartoznak.

- 14 Az alperes azon véleménye, hogy már az internethozzáférési- vagy távbeszélő-szolgáltatások igénybevételének körülményét is megfelelő indoknak kell tekinteni a megőrzésre, nyilvánvalóan nincs összhangban ezzel. A Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletben kifejezésre jutó azon feltevést, hogy általánosságban minden indok nélküli adatmegőrzés az uniós jogba ütközik, az alperes által a Bíróságnak a Kanada és az Európai Unió közötti, a légiutas-nyilvántartási adatállomány adatainak továbbításáról szóló megállapodással kapcsolatos, 2017. július 26-i véleményére való hivatkozás sem kérdőjelezi meg. Jóllehet a Bíróság a megállapodással összefüggő, a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogokba történő beavatkozás szükségessége keretében hangsúlyozta, hogy a PNR-adatokat attól függetlenül továbbítják Kanadába, hogy fennáll-e bármilyen objektív körülmény, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a légi utasok Kanadában veszélyt jelenthetnek a közbiztonságra. Ez azonban nem minősül indok nélküli adatmegőrzésnek, mert a megőrzés és a továbbítás azon határelenőrzésekhez kapcsolódik, amelyek a Kanadába belépni és onnan távozni szándékozó minden légi utasra kiterjednek a hatályos kanadai jogszabályok rendelkezései alapján. A légi utasok távozásával megszűnik a megőrzés ezen indoka. Az ezen időpont utáni további megőrzés ezért – új indokként – azt feltételezi, hogy olyan objektív körülmények állnak fenn, amelyek alapján megállapítható, hogy az érintett légi utasok veszélyt jelenthetnek a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem szempontjából.
- 15 Ha a Bíróság ítélkezési gyakorlatát úgy kell értelmezni, hogy az indok nélküli adatmegőrzés semmiféleképpen nem egyeztethető össze az uniós joggal, akkor nem adható hely az alperes által a Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) megtámadott ítéletével szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelemnek. Ugyanis akárcsak az adatmegőrzésre vonatkozó svéd és brit szabályozások, amelyek a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet tárgyát képezték, a TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-a (1) bekezdésének első mondata – önmagában az internethozzáférési- vagy távbeszélő-szolgáltatások igénybevételén kívül – szintén nem követel meg indokot a megőrzéshez, és azt sem kívánja meg, hogy a megőrzött adatok bűncselekménnyel, illetve a közbiztonságot fenyegető veszéllyel álljanak kapcsolatban. Ellenkezőleg, olyan szabályozásról van szó, amely az összes releváns hírközlési forgalmi adat nagy részének indok nélküli, az ország területének minden pontjára kiterjedő és személyi, időbeli, valamint földrajzi szempontból differenciálatlan megőrzését írja elő.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság azonban a Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletben kifejtettek ellenére nem tartja kizártnak, hogy a TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-a (1) bekezdésének első mondatában szabályozott, a hírközlési forgalmi adatok indok nélküli megőrzésére vonatkozó

kötelezettség a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére alapozható, mégpedig az alábbi indokok miatt:

- 17 A TKG szóban forgó rendelkezéseiben foglalt szabályozás egyrészt nem követeli meg minden elektronikus hírközlési eszköz tekintetében valamennyi előfizető és nyilvántartott felhasználó összes hírközlési forgalmi adatának megőrzését. A megőrzési kötelezettség nemcsak a közlés tartalmára nem terjed ki, hanem a megtekintett weboldalakra vonatkozó adatok, az elektronikuslevelezési-szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok, valamint a szociális és egyházi területen bizonyos csatlakozásokhoz vagy csatlakozásoktól küldött közlésekkel kapcsolatos adatok sem őrizhetők meg (lásd a TKG 113b. §-ának (5) és (6) bekezdését). Ha bizonyos hírközlési eszközökre vagy adatkategóriákra nem terjed ki a megőrzési kötelezettség, nem szűnik ugyan meg, de legalábbis jelentős mértékben csökken az érintett személyekről történő átfogó profilalkotás kockázata.
- 18 A TKG jelen ügyben szóban forgó rendelkezései és a 2006/24 irányelv korábbi szabályozása, illetve az ezen irányelvre alapozott, a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet tárgyát képező svéd és brit szabályozások között még lényegesebb különbségnek tekinti másrészt a kérdést előterjesztő bíróság, hogy a megőrzés hat hónaptól két évig terjedő időtartamát (lásd a 2006/24 irányelv 6. cikkét) a TKG 113b. §-ának (1) bekezdése jelentős mértékben, négy, illetve tíz hétre csökkentette.
- 19 Az érintett személyről történő átfogó profilalkotás veszélye annál kisebbnek tekintendő, minél rövidebb a forgalmi adatok megőrzésének időtartama. Minél rövidebb a megőrzés időtartama, szükségszerűen annál hiányosabb a személyiségprofil, és annál alacsonyabb az alapvető jogokba történő beavatkozás intenzitása.
- 20 A TKG jelen ügyben szóban forgó rendelkezései harmadrészt szigorú korlátozások alá tartoznak a megőrzött adatok védelmét és az azokhoz való hozzáférést illetően. Egyfelől a TKG 113d. és azt követő §-ainak rendelkezései biztosítják a megőrzött adatok visszaélés veszélyével, valamint az ezen adatokhoz való jogellenes hozzáféréssel szembeni hatékony védelmét. Másfelől a TKG 113c. §-ának (1) bekezdése szerint a megőrzött adatok kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemhez vagy az egyének testi épséget, életét vagy szabadságát, illetve az ország vagy valamely tartomány létét fenyegető konkrét veszély elhárításához használhatók fel.
- 21 A forgalmi adatok bűnüldözési célú gyűjtését az StPO 100g. §-ának (2) bekezdése ahhoz a feltételhez köti, hogy a törvényben kimerítően felsorolt különösen súlyos bűncselekmények valamelyikével kapcsolatos gyanú áll fenn, a cselekmény az egyedi esetben is különösen súlyos, a tényállás felderítése vagy a terhelt tartózkodási helyének megállapítása más módon lényegesen nehezebb vagy kilátástalan lenne, és az adatgyűjtés arányban áll az ügy jelentőségével. Az StPO 100g. §-ának (4) bekezdése szerint nem gyűjthetők és használhatók fel az StPO

53. §-a (1) bekezdése első mondatának 1–5. pontjában említett, szakmai titoktartás hatálya alá tartozó személyek – többek között az ügyvédek, orvosok vagy újságírók – forgalmi adatai. Az StPO 101a. §-ának (1) bekezdése ezenkívül bírósági engedélyhez köti az StPO 100g. cikke szerinti forgalmi adatok gyűjtését.
- 22 Jóllehet ezek a hozzáférést korlátozó rendelkezések nem vonatkoznak az internethasználat céljából az előfizetőhöz rendelt internetprotokoll-címre. E cím ugyanis bármely bűncselekmény üldözését, a közbiztonságot és közrendet fenyegető veszély elhárítását, valamint általánosságban a hírszerző szolgálatok feladatainak teljesítését szolgáló, a folyamatosan tárolt adatokkal kapcsolatos adatszolgáltatás keretében is felhasználható a TKG 113c. §-a (1) bekezdésének 3. pontja szerint. Abból kell azonban kiindulni, hogy az arra vonatkozó adatszolgáltatás, hogy melyik jogosult jelentkezett be az internetre egy már ismert internetprotokoll-címen, nem teszi lehetővé személyiség- és mozgásprofilok megalkotását.
- 23 Még ha egyet is értünk a SpaceNet álláspontjával, és feltételezzük, hogy egyre elterjedtebbek az olyan műszaki eljárások, amelyek esetében az internetprotokoll-cím már nem vezethető vissza egyértelműen egy meghatározott hírközlési kapcsolatra, hanem csak a kapcsolatok egy nagyobb csoportjára, és a folyamatosan tárolt adatokkal kapcsolatos adatszolgáltatás ezért jelentős mértékű bizonytalanságot magában hordozó intézkedéssé vált, a folyamatosan tárolt adatokkal kapcsolatos ilyen adatszolgáltatás által jelentett beavatkozás intenzitása továbbra is nagyban elmarad attól, amely a hírközlési forgalmi adatok lekérdezése és felhasználása esetében fennáll.
- 24 Negyedrészt az a körülmény is azon feltételezés mellett szól, hogy a TKG 113b. §-ával összefüggésben értelmezett 113a. §-a (1) bekezdésének első mondatában szabályozott, a hírközlési adatok indok nélküli megőrzésére vonatkozó kötelezettség a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére alapozható, hogy a nemzeti jogalkotó ezzel azon cselekvési kötelezettségeknek tett eleget, amelyek a tagállamokat a Charta 6. cikke által biztosított biztonsághoz való jogból eredően terheli. A Digital Rights Ireland és társai ítéletben a Bíróság kifejezetten hivatkozott a Charta 6. cikkére, és ezzel összefüggésben rámutatott arra, hogy a terrorizmus elleni küzdelem a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében az Unió egyik közérdekű céljának minősül, és hogy ugyanez érvényes a súlyos bűncselekmények elleni, a közbiztonság biztosítása érdekében folytatott küzdelemre is.
- 25 Ilyen körülmények között a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azt illetően, hogy úgy kell-e értelmezni a Bíróság eddigi ítélezési gyakorlatát, hogy az indok nélküli adatmegőrzés nemcsak a 2006/24 irányelv és az azon alapuló svéd és brit szabályozások szerinti konkrét formájában, hanem általánosságban sem alapozható a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére. Az adatmegőrzés alapelgondolása ugyanis nem hozható összhangba azzal a Bíróság által korlátozások nélkül megfogalmazott követelménnyel, hogy a megőrzendő

adatok esetében differenciálni kell személyek, időszakok és földrajzi területek szerint.

- 26 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az a követelmény is annak feltevése ellen szól, hogy a forgalmi adatok indok nélküli megőrzése önmagában összeegyeztethetetlen a Chartával, hogy egyensúlyi pontot kell találni a tagállamokat terhelő, a területükön tartózkodó egyének biztonságának garantálására irányuló kötelezettség és a Charta 7. és 8. cikkében szereplő alapvető jogok tiszteletben tartása között.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság ezért nem képes egyértelműen kikövetkeztetni a Bíróság ítélkezési gyakorlatából, hogy a nemzeti jogalkotókat többé már nem illetheti meg az a lehetőség, hogy átfogó mérlegelés alapján – adott esetben szigorú hozzáférési szabályozással kiegészített – indok nélküli adatmegőrzést vezessenek be az új hírközlési eszközökkel együtt járó különleges veszélyek lehetőségének figyelembevétele érdekében.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság ötödrészt rámutat arra, hogy abban az esetben, ha az indok nélküli adatmegőrzés nem alapozható általánosságban a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére, és ezért nem bírnak jelentőséggel az érintett hírközlési eszközökkel, a megőrzendő adatok kategóriáival, a megőrzés időtartamával, a megőrzött adatokhoz való hozzáférés feltételeivel és a visszaélés veszélyével szembeni védelemmel kapcsolatos konkrét szabályozások, jelentős mértékben beszűkül a nemzeti jogalkotó bűnüldözéssel és közbiztonsággal kapcsolatos mozgástere, melyek az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének harmadik mondata alapján főszabály szerint az egyes tagállamok kizárólagos feladatai maradnak.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság számára végül – hatodrészt – az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) újabb ítélkezési gyakorlatára tekintettel sem tűnik tisztázottnak, hogy a tagállamoknak címzett, arra vonatkozó tilalomként kell-e értelmezni a Bíróság által a Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletben kifejtetteket, hogy a hírközlési forgalmi adatok indok nélküli megőrzésére vonatkozó kötelezettség bevezetését a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésére alapozzák.
- 30 Az EJEB legutóbb 2018. június 19-i ítéletében megállapította, hogy a határokon átnyúló adatforgalom tömeges megfigyelésére vonatkozó svéd jogszabályok összhangban állnak az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv., EJE) 8. cikkével. Az államokat manapság érő fenyegetésekre – köztük a globális terrorizmus és egyéb súlyos bűncselekmények (például a kábítószer-kereskedelem, az emberkereskedelem, a gyermekek szexuális kizsákmányolása és az internetes bűnözés) rémére – tekintettel, valamint a terroristák és bűnözők számára az interneten történő felfedezésük elkerülését megkönnyítő műszaki haladás és az elektronikus adatok továbbítási módjainak kiszámíthatatlansága miatt továbbra is az állam mérlegelési jogkörébe tartozik a nemzeti biztonságot fenyegető, eddig

ismeretlen veszélyek felismerése érdekében egy tömeges megfigyelési rendszer létrehozása (EJEB, 2018. június 19., Centrum för Rättvisa kontra Svédország ítélet [35252/08. sz., ECLI:CE:ECHR:2018:0619JUD003525208, 112. pont]). Amennyiben az EJEB az elektronikus adatok továbbítási módjainak kiszámíthatatlanságára és a terroristák és bűnözők számára az interneten történő felfedezésük elkerülését megkönnyítő műszaki haladásra hivatkozik, annyiban az Európai Unió Bíróságánál jobban hangsúlyozza az új hírközlési eszközökkel együtt járó különleges veszélyek lehetőségét.

- 31 A kérdést előterjesztő bíróság hivatkozik a 2002/58 irányelv (11) preambulumbekzdésére és a Charta 52. cikkének (3) bekezdésére, amelyekből kiderül, hogy anélkül kell biztosítani a Chartában rögzített jogok és az EJE-ben biztosított megfelelő jogok közötti szükséges összhangot, hogy mindez hátrányosan befolyásolná az uniós jognak és az Európai Unió Bíróságának az autonómiáját.
- 32 A kérdést előterjesztő bíróság befejezésül felsorol olyan egyéb folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásokat, amelyek tárgyát a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet értelmezése, tehát annak kérdése képezi, hogy ezen ítéletből az indok nélküli adatmegőrzés olyan általános tilalma következtethető-e ki, amely sem a közbiztonságot fenyegető és leküzdendő veszélyek súlyosságára tekintettel, sem korlátozó jellegű hozzáférési szabályokkal és szigorú biztonsági követelményekkel megvalósított „kompenzáció” keretében nem kerülhető ki.
- 33 A kérdést előterjesztő bíróság az Investigatory Powers Tribunal (London, Egyesült Királyság) (C-623/17), a Conseil d'État (Franciaország) (C-511/18 és C-512/18), valamint a belga Verfassungsgerichtshof (C-520/18) előzetes döntéshozatal iránti kérelmét említi.